

چگونه بحران اقتصادی گریبان سیاست را می گیرد؟

تهدید امنیت ملی با تورم

تجربه اعتراضات اقتصادی سال‌های اخیر نشان داده که بی‌توجهی به معیشت جامعه می‌تواند تبعات در پی داشته باشد. تورم تنها یک مسئله اقتصادی نیست؛ یک تهدید امنیت ملی است. کاهش قدرت خرید، افزایش فاصله طبقاتی، تضعیف اعتماد عمومی و تلاطم روانی جامعه همه پیامدهای تورم مزمن هستند.برای خروج از این شرایط، دولت باید با قاطعیت مسیر اصلاحات اقتصادی را آغاز کند.

مسیر بودجه، تورم و برخی مولفه‌های اقتصاد کشور از جمله نرخ بیکاری، مسیری نیست که مثبت ارزیابی شود بلکه اغلب شاخصه‌های اقتصاد کشور بر اساس گزارش‌های مرکز آمار، نسبت به سال گذشته وضعیت بدتری دارند.

شرح در همین صفحه

تنش‌ها بین دو کشور بالاگرف

ریشه درگیری

پاکستان و

افغانستان

صفحه ۶

افزایش ۵۰ درصدی مراجعه بع داروخانه‌ها در ماه

پایانی سال

ماراتن دارو

در

آستانه نوروز

صفحه ۶

وقتی از اسپانیا به پور تور بکو رسیدیم!

دلهره در تیم ملی

با وعده‌های پوچ

تاج

صفحه ۵

شنبه ۹ اسفند ۱۴۰۴
 ۱۰ رمضان ۱۴۴۶
 ۲۸ فوریه ۲۰۲۶
 سال بیستم
 شماره ۶۱۲۱
 صفحه ۸
 ۲۰۰۰۰ تومان

روزنامه صبح ایران

صعود مداوم هزینه‌ها چطور حمل و نقل هوایی را دچار چالش کرد؟

شوک دلار به

صنعت هوایی

صفحه ۶

روزنامه صبح ایران

محمدرضا علی‌وکیلی

زنگ خطر دانشگاه‌ها نواخته شد!؟

دانشگاه‌ها، همواره آیینه تمام‌نمای جامعه بوده‌اند؛ جایی که خشم انباشته و شکاف‌های عمیق اجتماعی زودتر از هر جای دیگری خود را نشان می‌دهند. آنچه این روزها در محوطه‌تعدادی از دانشگاه‌ها رخ می‌دهد، فراتر از یک اعتراض دانشجویی معمولی است. اینکه دانشجو در مقابل همکلاسی خود قرار گیرد و با دشته و چاقو و چوب به جان هم بیفتند، تکان دهنده و هراس آور است. این زنگ خطری است که اگر جدی گرفته نشود، می‌تواند جامعه‌ای را که همین حالا هم از شدت دو قطبی رنج می‌برد، به پرتگاه تقابل مردم با مردم بکشاند.

با اعتراضات دی ۱۴۰۴ و داغ دار شدن هزاران خانواده ایرانی که باعث سوگ ملی شد، بازگشایی دانشگاه‌ها در اسفندماه به صحنه‌ای از خشم ونفرت ودیدگرستیزی تبدیل گردید. شعارها، تندر، درگیری‌ها فیزیکی‌تر و مرز میان «داخل دانشگاه» و «خیابان» کم‌رنگ‌تر شده است. خشونت امروز جامعه محصول نبود کمیای گفتگو است. اگرآزازه گفتگو پیرامون موضوعات مختلف داده می‌شد و مردم به احساس فروختگی و سرکوب مطالبات گرفتار نمی‌شدند، هیچگاه خیابان را برای فریاد و تخلیه نفرت و خشونت انتخاب نمی‌کردند. بنابراین خطر اصلی شکل کنونی اعتراضات دانشگاهیان، نه فقط آسیب پذیرشدن نظام آموزشی کشور و برخورد کمیته‌های انضباطی با صدها دانشجو؛ بلکه در اجتماعی شدن درگیری‌ها نهفته است. در دانشگاه‌ها دیگر فقط نیرو و دانشجو روبه‌روی هم نیستند؛ دانشجویان با دانشجویان، گروه‌های مختلف با یکدیگر و حتی در برخی موارد خانواده‌ها و اقشار مختلف جامعه در تقابل مستقیم قرار گرفته‌اند. وقتی فضای دانشگاه (که قرار است محل گفت‌وگو، نقد و تولید فکر باشد) به میدان درگیری‌های هویتی و ایدئولوژیک تبدیل می‌شود، این الگو به سرعت به کوچه و خیابان و محل کار و حتی خانواده‌ها سرایت می‌کند.

ادامه در صفحه ۶

چگونه بحران اقتصادی گریبان سیاست را می گیرد؟

تهدید امنیت ملی با تورم

تورم معتبر راه‌اندازی نشود، سیاست‌های پولی کارآمد نخواهد شد. دولت باید تعهد دهد که کاهش نرخ ارز چارچوب سیاست‌های پولی تصمیمی نگیرد و اجازه دهد بانک مرکزی براساس اصول علمی مدیریت تورم را بر عهده گیرد.»

وی افزود: «در کنار این مسائل ساختاری، یکی از مهم‌ترین بحران‌های کنونی اقتصاد ایران، شکاف عمیق میان تورم و دستمزدهاست. در سال‌های اخیر، نرخ تورم تقریباً همیشه چندین برابر نرخ افزایش حقوق بوده و همین مسئله باعث شده طبقه حقوق‌بگیر بیشترین فشار را تحمل کند. افزایش‌های سالانه دستمزدها، نه‌تنها قدرت خرید مردم را حفظ نکرده، بلکه آن را به‌شدت کاهش داده است. کارگری که در ابتدای سال افزایش حقوق داشته، چند ماه بعد می‌بیند که هزینه‌های زندگی چند برابر شده و عملاً حقوقش، هیچ تناسبی با رشد درآمدی وی ندارد. این شکاف نه‌تنها راه خنوار را از بین برده، بلکه باعث کاهش تقاضای مؤثر در اقتصاد و تشدید رکود تورمی شده است. دولت باید نظام تعیین دستمزد را بر اساس شاخص‌های واقعی معیشت تنظیم کند، نه بر مبنای آمارهای رسمی که با واقعیت زندگی مردم فاصله دارد. مهار تورم اگر با اصلاح دستمزد همراه نباشد، برای جامعه ملموس نیست و شکاف طبقاتی را عمیق‌تر می‌کند.»

تورم تنها یک مسئله اقتصادی نیست؛ یک تهدید امنیت ملی است

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس در ادامه گفت: «یک خطای بزرگ در تحلیل‌های عمومی این است که همه مشکلات اقتصادی به سیاست خارجی نسبت داده می‌شود. درست است که تحریم‌ها نقش مهمی در کاهش برآمدهای ارزی و بی‌ثباتی مالی دارند، اما نمی‌توان نقش سیاست‌گذاری‌های داخلی را نادیده گرفت. سیاست‌های ارزی ناپایدار، قیمت‌گذاری دستوری، تصمیم‌های ناگهانی،

در سفره خانوار رخ نخواهد داد.»
وی افزود: «اساسی‌ترین گام برای کنترل تورم، اصلاح بودجه و کاهش کسری ساختاری آن است. کسری بودجه به‌عنوان موتور محرک تورم در اقتصاد ایران سال‌هاست که عامل اصلی افزایش نقدینگی و رشد قیمت‌ها بوده است. وقتی دولت توان تأمین مالی هزینه‌های خود را ندارد، ناگزیر به استعراض مستقیم یا غیرمستقیم از بانک مرکزی می‌شود و همین فرایند پایه پولی را بالا می‌برد. راه‌حل روشن است: کاهش هزینه‌های جاری دولت و خروج دستگاه‌هایی که کار مولد ندارند از چرخه بودجه. اقتصاد ایران تحمل این حجم از ساختارهای اداری غیرمولد را ندارد. منابعی که باید صرف توسعه، سرمایه‌گذاری و رفاه مردم شود، صرف اداره دستگاه‌هایی می‌شود که نه کارکرد مشخص دارند و نه بر خروجی اقتصاد تأثیر مثبت می‌گذارند.»

نرخ تورم همیشه چند برابر نرخ افزایش حقوق است
این اقتصاددان در ادامه گفت: «نقش دولت و مجلس در این مسیر مکمل یکدیگر است. دولت باید لایحه‌های واقعی اصلاح بودجه را ارائه دهد و مجلس نیز نباید به‌طور بی‌ضابطه بودجه دستگاه‌ها را افزایش دهد. افزایش بودجه به‌واسطه فشارهای منطقه‌ای، سیاسی یا ملاحظات غیرکارشناسی، تنها کسری بودجه را بزرگ‌تر و اثر تورمی آن را عمیق‌تر می‌کند. بدون عزم هماهنگ دولت و مجلس، اصلاحات بودجه‌ای شکست می‌خورد و چرخه تولید تورم همچنان ادامه خواهد یافت. مسیر بعدی، بهبود فرآیند پیش‌بینی و کنترل تورم است. کنترل تورم نیازمند داده‌های شفاف، ابزارهای علمی و استقلال واقعی بانک مرکزی است. در بسیاری از دوره‌ها، پیش‌بینی‌های تورمی کشور دقیق و مبتنی بر مدل‌های علمی نبوده و سیاست‌گذاری اقتصادی بر اساس حدس، ملاحظات سیاسی و تصمیم‌های کوتاه‌مدت انجام شده است. تا زمانی که بانک مرکزی استقلال نداشته باشد و چارچوب هدف‌گذاری

ادامه از همین صفحه
به گزارش فرارو، براساس اطلاعات رسمی مرکز آمار ایران، مردم در شرایط فعلی حدود ۱۱۰ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل باید برای تأمین مواد غذایی هزینه کنند، این در حالی است که درآمد آنها بعد از افزایش حدود ۴۰ درصدی در ابتدای سال، تاکنون ثابت مانده و قدرت خریدشان در مقایسه با تورم به‌شدت کاهش یافته است. در چنین شرایطی؛ سخنگوی دولت گفته است: «تلاش دولت بر کاهش مشکلات معیشتی، رفاهی و اقتصادی مردم متمرکز است؛ به‌ویژه در روزهای ماه مبارک رمضان و در اسفندماه که به سال نو نزدیک می‌شویم. بدهپی است که امسال همه ما در آستانه سال نو داغ‌داریم، اما می‌دانیم که زندگی همواره قدرتمند است و این جوانه‌های حیات‌اند که از دل اندوه شکوفه می‌زنند.»
علی قنبری، اقتصاددان و عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس در گفتگو با فرارو به بررسی وضعیت تورم و معیشت مردم پرداخته است:

اقتصاد ایران تحمل این حجم ساختارهای اداری غیرمولد را ندارد

علی قنبری به فرارو گفت: «وقتی مقامات عالی کشور، از جمله مسئولان اقتصادی و حتی شخص رئیس‌جمهور، بارها اعلام می‌کنند که از مشکلات معیشتی و فشار بر زندگی مردم آگاهند، این پرسش جدی مطرح می‌شود که با وجود چنین سطحی از آگاهی، چرا روند مهار تورم همچنان نامطمئن، ناپایدار و همراه با نوسان‌های شدید است؟ آگاهی از مشکل به‌تنهایی هیچ نتیجه‌ای برای جامعه ندارد، مگر آنکه به سیاست‌گذاری عملی، تصمیم‌گیری قاطع و اجرای اصلاحات ساختاری بینجامد. تورم با سخنرانی و همدلی کاهش پیدا نمی‌کند؛ تورم محصول مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی است و تا زمانی‌که این عوامل اصلاح نشود، حتی اگر مقامات هر روز از مشکلات مردم سخن بگویند، تغییری

بن رودز:

جنگ احتمالی ترامپ با ایران غیرقانونی و فاجعه‌بار است

دولت «باراک اوباما» آن را مذاکره کرد، و مذاکره داشته و مقامات ایران نیز بارها بر آن تأکید کرده‌اند. بهترین سناریو پذیرفتن یک توافق جدید توسط ترامپ است اما این وضعیت نشان‌دهنده ارتباط تنگاتنگ جنگ و استبداد در تاریخ آمریکاست. این مقام پیشین کاخ سفید با بیان این دیدگاه که جنگ احتمالی ترامپ علیه ایران «غیرقانونی» است و حمایت همگانی برخوردار نیست، بیان کرد: کنگره آمریکا همی مجوزی برای حمله به ایران صادر نکرده است و هیچ مبنای قانونی بین‌المللی برای بمباران کشوری وجود ندارد که تهدیدی قریب‌الوقوع علیه آمریکا محسوب‌نمی‌شود.

طبق نظرسنجی‌ها، تنها حدود ۲۰ درصد از اکثریت مردم آمریکا از جنگ با ایران حمایت می‌کنند و بیشتر حامیان آن شامل قانون‌گذاران تندرویی مانند «لیندزی گراهام»، سناتور جمهوری‌خواه ایالت کالیفرنیا، «بن‌یامین نتانیاهو» نخست‌وزیر اسرائیل و «رضا پهلوی»، پسر شاه مخلوع ایران هستند.

او در ادامه این مطلب با اشاره به این که «پیامدهای جنگ با ایران می‌تواند فاجعه‌بار باشد»، نوشت: اگرچه ترامپ ممکن است تصور کند با یک حمله محدود و کوتاه می‌توند دولت ایران را تضعیف کند بدون این که فاجعه‌ای رخ دهد. تجربه جنگ‌های قرن بیست‌ویکم آمریکا خلاف آن را نشان می‌دهد (جنگ‌های افغانستان، عراق و لیبی). برخلاف دفعات قبل، ایران این بار ممکن است فراتر از اقدامات نمادین پاسخ دهد و با موشک‌های بالستیک خود،

دخالت‌های غیرکارشناسی در بازار و نبود انضباط مالی عواملی هستند که فشار تورمی را تشدید کرده‌اند. بخش قابل‌توجهی از مشکلات اقتصادی حاصل تصمیم‌گیری‌های داخلی است، نه فشارهای خارجی. دولت نمی‌تواند بخشی از واقعیت را نادیده بگیرد و ریشه مشکلات را تماماً بیرون از مرزها جست‌وجو کند.دولت همچنین نمی‌تواند نسبت به شرایط اقتصادی بی‌تفاوت باشد و بعد از آن که بحران شکل گرفت تازه به فکر تصمیم‌گیری بیفتد. اقتصاد نیازمند مدیریت پیش‌دستانه است.»

وی افزود: «تجربه اعتراضات اقتصادی سال‌های اخیر نشان داده که بی‌توجهی به معیشت جامعه می‌تواند تبعات اجتماعی و امنیتی سنگینی داشته باشد. تورم تنها یک مسئله اقتصادی نیست؛ یک تهدید امنیت ملی است. کاهش قدرت خرید، افزایش فاصله طبقاتی، تضعیف اعتماد عمومی و تلاطم روانی جامعه همه پیامدهای تورم مزمن هستند. برای خروج از این شرایط، دولت باید با قاطعیت مسیر اصلاحات اقتصادی را آغاز کند؛ کاهش هزینه‌های بودجه‌ای و بخشش‌های غیرمولد، تقویت پایه‌های درآمدی سالم، واگذاری تصمیم‌گیری پولی به بانک مرکزی مستقل، اصلاح نظام دستمزد و حرکت به سمت سیاست‌گذاری مبتنی بر داده. مردم زمانی احساس آرامش می‌کنند که ببینند دولت نه‌تنها از مشکلات آگاه است، بلکه برنامه‌ای واقعی، علمی و قابل اجرا برای حل آن دارد. تا زمانی که اقتصاد ایران از چرخه کسری بودجه، سیاست‌گذاری‌های کوتاه‌مدت، ساختارهای ناکارآمد و شکاف عمیق میان درآمد و هزینه‌های زندگی رها نشود، مهار تورم بیشتر شبیه آرزو خواهد بود تا یک هدف قابل تحقق. اکنون زمان تصمیم‌های سخت اما ضروری است. تنها با تکیه بر عقلانیت اقتصادی و اصلاحات ساختاری می‌توان تورم را مهار و شرایط زندگی مردم را بهبود بخشید.»

خبر

احمدخاتمی:

منافقین خبر دروغ می‌سازند که پول بگیرند

خطیب موقت نماز جمعه تهران با اشاره به جنگ رسانه‌ای طرف مقابل، تصریح کرد: جنگ رسانه‌ای یعنی پخش شایعات دروغ که فکر مردم را مسیر دیگری با اخبار دروغ ببرد. منافقین خبر دروغ می‌سازند برای اینکه پول بگیرند؛ هیچ خبری و هیچ کاری نیست، بلکه برای این است که به ارباب‌شان بگویند کاری کردیم. به گزارش ایسنا، آیت‌الله احمد خاتمی در خطبه‌های نماز جمعه امروز تهران با بیان اینکه در شرایط فشار اقتصادی نباید اجازه دهیم برادران و خواهران مسلمان ما آسیب بیش از اندازه ببینند، اظهار کرد: هرکسی از دستش برمی‌آید کمک کند. پسرانی و دخترانی وضع مالی خوبی ندارند و ازدواج نمی‌کنند. ازدواج‌ها تأخیر می‌افتد و متدینان کمک کنند که بخشی از مشکل حل شود.

وی در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا، تأکید کرد: حرف نظام را در این زمینه وزیر امور خارجه در مذاکرات می‌گوید. ما تلاش می‌کنیم حرف مردم را بگیریم و امیدواریم مذاکره‌کنندگان به آن‌ها توجه داشته باشند که البته توجه دارند.

خطیب موقت نماز جمعه تهران یادآور شد: خط نظام مذاکره در موضوع هسته‌ای است و پس؛ مابقی موارد مثل توان موشکی قابلیت مذاکره ندارد. نظام مطلقاً بار نیز تعلیق غنی‌سازی نمی‌رود، آنچنان که نرفته است و نخواهد رفت. خاتمی تصریح کرد: این حرف چرت و نامربوط برخی مذاکره‌کنندگان آمریکایی مبنی بر تعلیق غنی‌سازی به صفر، محال است و محال است و ترامپ فرعون عصر است و خودش را برترین می‌داند و با زوری که دارد می‌خواهد حرف خودش را تحمیل کند. احمقانه فکر می‌کند؛ ملت ایران زیر بار ذلت نخواهد رفت. وی با یادآوری سخنان مقامات آمریکا در زمینه تعجب از تسلیم‌شدن ایران با وجود حضور ناوگان‌های آمریکا در منطقه، ادامه داد: این امر شاهدهی است بر اینکه ترامپ و طرفیامین ملت ایران را نشناخته‌اند و این نفهمی کار دستشان داده و ترامپ را مستأصل کرده است. ایرانیان تربیت‌شده مکتب سیدالشهدا هستند و این‌بار اگر درگیری ایجاد شود البته بزدیان کشته خواهند شد. خطیب موقت نماز جمعه تهران در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به شرایط داخلی، اظهار کرد: آنچه در بیش از یک ماه گذشته در ایران رخ داده مواجهه اکثریت مطلق و اقلیت ناچیز است. اکثریتی که عشق به خدا و حریم رمضان و شهدا و وطن در جانشان موج می‌زند و اقلیتی که پادوی استکبار هستند و برخی از آنان هم فریب‌خورده هستند. خاتمی با اشاره به رخدادهای روزهای اخیر در دانشگاه‌ها، گفت: آنچه در دانشگاه‌ها رخ داده چیزی جدا از آنچه میان ملت رخ داد نیست. دانشگاه جای مناظره است. جای گفت‌وگوی علمی است. هیچکس در این عرصه محدودیت قائل نیست اما ابزار مناظره علم است و چاقوشو، سنگ‌پراکنی و پرچم وطن را سوزاندن. با کسانیکه ابزار وحشی‌گری دارند باید برخورد قاطع قانونی شود. وی خطاب به مسئولان دانشگاه‌ها، تأکید کرد: دانشگاه سنگر عقلانیت و خرد است نه وحشی‌گری. باید با آنان که این محیط مقدس را آلوده به وحشی‌گری کردند برخورد قاطعانه و قانونی شود. این شلوغی‌های در دانشگاه خدمتی به رژیم صهیونیستی است. مسئولان دانشگاه باید مجازاتی عبرت‌آمیز برای این افراد مشخص کنند نه اینکه آنان را یواشکی بگیرند و نازشان کنند و خداحافظ! جوری آنان را تأدید کنند که دیگر در این میدان‌های غلط وارد نشوند.

خطیب موقت نماز جمعه تهران در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به جنگ رسانه‌ای طرف مقابل، تصریح کرد: جنگ رسانه‌ای یعنی پخش شایعات دروغ که فکر مردم را مسیر دیگری با اخبار دروغ ببرد. منافقین خبر دروغ می‌سازند برای اینکه پول بگیرند؛ هیچ خبری نیست و هیچ کاری نیست بلکه برای این است که به ارباب‌شان بگویند کاری کردیم.